

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	09.06.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Adriana Garamiová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zsdvory.edupade.org

11. Manažérske zhrnutie:

Téma stretnutia: Ukázať žiakom, ako majú pracovať s rôznymi druhmi textov (09.06.2020)

- Podrobná analýza textu, zhodnotenie prečítaného textu, ako dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickými formami
- Príklady metód, ktoré nielen pomáhajú žiakom pri práci s textom, ale ich k čítaniu aj motivujú

Kľúčové slová:

čitateľské zručnosti, analýza textu, dedukcia, metódy práce s textom, čítanie s porozumením, motivácia žiakov k čítaniu

Krátka anotácia:

Na vyučovaní žiak pracuje s textom preto, aby sa učil, t. z. získaval nové vedomosti, zručnosti a postoje. Učiť sa znamená porozumieť, preto v čítaní s porozumením potrebuje žiak takú podporu, ktorou sa naučí, ako zistiť vzťahy medzi informáciami v texte, nájsť a pomenovať súvislosti a na základe toho porozumieť novému poznatku. Do tejto podpory patria otázky a úlohy k textu, ktoré rešpektujú základné požiadavky, v opačnom prípade sú zbytočné a formálne.

Pri návrhu učebných úloh je potrebné vychádzať z uplatňovania požiadavky základného učiva, čo znamená, že úlohy sa budú vyberať z takého obsahu, ktoré bolo vymedzené na učenie sa žiakov na vyučovaní a budú sa aj realizovať na vyučovaní. Uvedieme príklady metód, ktoré nielen pomáhajú žiakom pri práci s textom, ale ich aj k čítaniu motivujú.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Členovia KČG sa na stretnutí venovali týmito témam:

- 1. Podrobnej analýze textu, k zhodnoteniu prečítaného textu, ako dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickými formami
- 2. Príkladom metód, ktoré nielen pomáhajú žiakom pri práci s textom, ale ich k čítaniu aj motivujú

Forma: stretnutie bolo realizované formou diskusie

1. Podrobná analýza textu, zhodnotenie prečítaného textu, ako dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickými formami

Je známe, že kto rozumie textom, rozumie aj svetu. Totiž bez porozumenia je človek často bezradný a nevie si správne vybrať z množstva informácií, ktoré sa na neho valia z viacerých strán.

V súvislosti s touto bezradnosťou je ľahšie manipulovateľný a nesamostatný. Hlavne pre tieto skutočnosti je v dnešnej dobe veľmi dôležité disponovať čitateľskými zručnosťami, ktoré sú potrebné už v škole, aby učenie pre deti bolo efektívne a zmysluplné.

Táto kompetencia ovplyvňuje aj uplatnenie absolventov v praktickom živote a na trhu práce. Nezanedbateľná je i práca s umeleckým textom, ktorý je potrebný pre rozvoj krásy duše. Aby sme predišli zbytočným problémom a aby boli naši žiaci správne vyzbrojení do reálneho života, mali by vedieť urobiť podrobnú analýzu textu, zhodnotiť prečítaný text, dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickej formy. V diskusii sa pani učiteľky podrobne vyjadrili ako by mali žiaci vedieť rozlišovať text, ďalej čo poskytuje text, kriticky ho hodnotiť a približovať sa k porozumeniu mimo textu, pracovať s textom s neznámou formou i obsahom, nájsť informáciu, dedukovať, ktoré informácie sú pri riešení úlohy podstatné a podobne. Pretože v školách máme rôzne typy žiakov. Jedni berú do rúk texty radi, no niektorí robia radšej čokoľvek iné. V ďalšej časti sme v rámci diskusie uviedli príklady metód, ktoré nielen pomáhajú žiakom pri práci s textom, ale ich k čítaniu aj motivujú.

2. Príklady metód, ktoré nielen pomáhajú žiakom pri práci s textom, ale ich k čítaniu aj motivujú

Výber vhodných spôsobov vyučovania je ďalším krokom v príprave didaktickej štruktúry vyučovacej hodiny. Učiteľ počas svojej pedagogickej praxe vytvára a používa istý rámcový model vyučovacích hodín, ktorý vzniká z osvedčených, úspešne realizovaných postupov na vyučovaní. Zaužívaným postupom v praxi býva: - riadený rozhovor (frontálny) po prečítaní textu s otázkami a úlohami k obsahu textu. V tejto činnosti bývajú zväčša aktívni niekoľkí žiaci z triedy, niektorí len sledujú odpovede svojich spolužiakov, učia sa od nich alebo mechanicky prijímajú hotové poznatky z textu. Otázky a úlohy k textu orientujú pozornosť žiaka na samotný obsah textu. Učiteľia sa v praxi nepochybne stretávajú aj s tým, že niektorí žiaci dokážu pri prijímaní textu podvedome sledovať nielen obsah textu, ale aj vlastné porozumenie informáciám v texte. Mnohí žiaci túto schopnosť nemajú, a preto je logické, že potrebujú systematickú podporu, aby získali tieto schopnosti vhodnými postupmi, metódami a formami. Obsahom tohto učebného textu je preto prezentácia tých spôsobov práce s textom, ktoré vedú žiaka k aj k sledovaniu vlastného porozumenia textu, vlastného učenia sa. V ďalšej časti pani učiteľky uviedli metódy práce s textom, ktoré vo vyučovaní uplatňujú alebo budú uplatňovať.

- *Skladačka*: Text rozdelíme na štyri časti. Žiakom rozdáme text tak, že každý žiak má jednu zo štyroch častí. Nasleduje tiché čítanie textu. Vytvoríme tzv. expertné skupiny. V prvej expertnej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 1. časť textu, v druhej tí, čo čítali 2. časť textu, v tretej expertnej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 3. časť textu a napokon v štvrtej skupine sa stretnú všetci, ktorí čítali 4. časť textu.

Pre prácu v expertných skupinách zadáme nasledovné pokyny: „Dôkladne sa porozprávajte o vašej časti príbehu. Upozornite sa vzájomne na dôležité veci. Staňte sa expertmi na svoju časť textu“. Vytvoríme nové zmiešané skupiny tak, aby sa v každej stretol expert na 1. časť, expert na 2., 3., a 4. časť. Každý expert postupne oboznámi ostatných v skupine so svojou časťou. Keď rozpráva expert na 1. časť, ostatní v skupine ho aktívne počúvajú a kladú otázky na vysvetlenie. Potom pokračuje expert na 2. časť a za ním ostatní, až kým sa nevystriedajú všetci štyria a tým celá skupina zvládne celý príbeh.

- **Párové čítanie:** Jednou z ďalších možností práce so žiakmi je aj párové čítanie. Úlohou je zvládnuť text, ktorý rozdelíme na dve časti. Každý z páru číta inú časť textu. Prvú časť číta žiak A, druhú časť žiak B. Po prečítaní žiak A referuje prvú časť textu žiakovi B. Žiak B mu kladie otázky. Potom žiak B referuje druhú časť textu žiakovi A a žiak A kladie otázky. Takto spoločnými silami zvládnu celý text. Túto metódu je vhodné používať pri obsahovo náročnejších ukážkach, v ktorých je zložitejší dej alebo je v ňom veľa nových pojmov. Dá sa využiť na ktoromkoľvek predmete. Dôležité je, že žiaci sami pracujú s textom.

- **Posledné slovo patrí mne:** Táto metóda je vhodná pre tých žiakov, ktorí neradi rozprávajú. Pomáha zverejňovať svoje myšlienky pred spolužiakmi, formulovať vecne a stručne ich nápady súvisiace s prečítaným textom. Nadviazať na to, čo už bolo povedané a neopakovať už povedané, pozorne počúvať komentáre spolužiakov, vžiť sa do spôsobu myslenia spolužiakov, rešpektovať pravidlá diskusie.

- **Čítanie s predpovedaním**

- **Čítanie s tabuľkou predpovedí**

- **Text s pomiešanými vetami**

- **Metóda verifikácie viet**

- **PRAISE:** Je to stratégia, ktorej akronym (začiatočné písmená) predstavujú nasledujúce činnosti žiakov:

PREDICT – predpovedajte slová, z ktorými by ste sa mohli stretnúť v texte

READ – čítanie príbehu

ANALYZE – porovnanie predpovedaných slov so slovami, ktoré sa v texte naozaj vyskytli

INVOLVE – žiaci vylepšujú príbeh podľa vlastnej fantázie

SHARE – prezentácie vlastných vylepšení pred triedou

EXPLAIN – učiteľ vysvetlí, ako príbeh chápe on

- **RISE:** Táto stratégia motivuje žiakov ku kresleniu. Je vhodná pre slabších žiakov, ktorí radi maľujú.

READ THE STORY – čítanie príbehu

ILLUSTRATE THE STORY – žiaci ilustrujú svoje predstavy

SEQUENCE THE SKETCHES – žiaci sa podelia o svoje kresby s triedou, potom ich dáme ich do skupín, úlohou každej skupiny je zoradiť svoje kresby podľa obsahu príbehu

ENACT THE STORY – každá skupina si vyberie jeden obrázok a pokúsia sa urobiť dramatizáciu

13. Závěry a odporúčania:

Úlohy k textu budú kvalitne pripravené vtedy, ak v nich učiteľ rešpektuje požiadavku základného učiva, cieľa vyučovania a úloha obsahuje aktívne sloveso, podmienky riešenia a kritériá hodnotenia. K uvedeným požiadavkám patrí aj rešpektovanie procesov porozumenia pri tvorbe úloh. Text ako zdroj informácií môže učiteľ využiť buď pri vyvodzovaní pojmov, poučiek, vzorcov atď., alebo pri prenášaní poznatkov, ktoré vysvetlil žiakom učiteľ, na iné situácie v rámci precvičovania nového učiva.

Z našich skúseností vyplývajú pre prax tieto odporúčania:

- Z metód a foriem učiteľ vyberie tie, ktoré sú vhodné na prácu s textom a podporujú dosiahnutie cieľa.

- Odporúčame učiteľom využívať texty, ktoré sú obsahovým zameraním blízke záujmom žiakov, odrážajú praktické situácie, javy, ktoré sú vhodné na vyvodenie poznatku alebo jeho precvičenie.

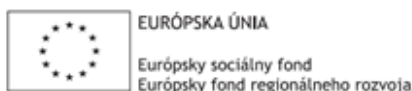
- Využívať rôzne médiá, ktoré publikujú súvislé a nesúvislé texty, napríklad populárno – vedecké články, správy a reportáže, úryvky z kníh aj zo súčasného života detí. Zdroje zverejnené na internete využiť aj na to, aby sa žiak učil s týmto obľúbeným médiom zmysluplne pracovať.

- Na rozvoj metakognície v čítaní s porozumením je vhodná aj stratégia učenia EUR.

- Sebahodnotenie systematicky formujeme aj využívaním viacerých písomných nástrojov.

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód ITMS projektu	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 09.06.2020

Trvanie stretnutia: od 13.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Anna Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Denisa Takáčsová		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Mgr. Eduarda Juhászová		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Katarína Vicenová		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Martina Muková		ZŠ Dvory nad Žitavou
8.	Mgr. Mária Pozsonyiová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia

